

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / telefon uredništva 2440, uprave 2485
izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Mir pred velikimi odločilnimi bitkami

Italijansko prodiranje v Abesinijo je na vseh frontah docela zaustavljeno - Priprave za veliki spopad v Tigreji - Velika aktivnost abesinskih četniških oddelkov za italijansko fronto - Odbit italijanski napad na jugu

Priprave za spopad

LONDON, 22. novembra. Na abesinskih bojiščih je popolnoma zastala italijanska ofenziva, deloma zaradi terenskih in drugih težkoč, ki so nastale, deloma pa zaradi vedno močnejšega odpora Abesincev. Zaradi tega ni bilo večeraj na abesinskih bojiščih nobenih večjih dogodkov. Sedanji zastoj izkoriščajo tako Italijani kakor Abesinci, da se pripravijo za velike spopade, ki se bodo pričeli po vsej državi ob prihodu maršala Badoglie. Sedaj je že čisto gotovo, da se bodo Abesinci postavili Italijanom odločno v bran v gorovju južno od reke Takaze in mesta Makale. Italijanska letala skušajo sicer ovirati abesinsko koncentracijo, ne morejo pa doseči pomembnejših uspehov. Italijansko poročilo o zadnjem letalskem napadu na veliko abesinsko taborišče je bilo, kakor se je izkazalo, močno pretirano. Italijani so poročali o več tisoč mrtvih, v resnici pa je bilo na abesinski strani le okoli 50 smrtnih žrtev in morda okoli 100 ranjencev. Nasprotno pa so

Abesinci pri obstreljevanju zadeli s kroglicami skoraj vsa italijanska letala in nekatera prav znatno poškodovali.

Četniške akcije za fronto

LONDON, 22. novembra. Kljub vsem italijanskim naporom, da bi preiskali in očistili zasedeno ozemlje Tigreje in iztrebili abesinske četniške oddelke, ki so v tem ozemlju ostali za italijansko fronto, se abesinska četniška akcija nadaljuje in postaja celo resno nevarna. Dan za dnem napadajo abesinski četniki italijanske kolone in čete za fronto. Te dni so izvršili več napadov v bližini Hausiena in Adue. Najhujši je bil napad Abesincev pri Hausiemu, kjer so abesinski četniki ponoči nenadoma napadli četo stotnika Rinaldinija, katero so skoraj do zadnjega moža pobili. Padel je tudi stotnik Rinaldini. Po spopadu so Abesinci izgubili v gore in gozdove in je bilo vse italijansko zasledovanje doslej zaman. Italijani niso sicer varni ne ponoči ne po dnevu pred večjim in manjšimi četniškimi skupina-

mi. Poleg tega se pa opaža v zasedenem ozemlju tudi nevarno gibanje civilnega prebivalstva, ki je ostalo na svojih domovih. Ugotovilo se je, da imajo ti Abesinci še vedno na razpolago dovelj orožja in streliva.

Zastoj tudi na jugu

PARIZ, 22. novembra. Iz Džibu-tja poročajo, da se je Abesincem posrečilo docela zaustaviti vsako napredovanje čet generala Grazianija v Ogadnu. Pri oazi Radua so Abesinci z veliko srditostjo odbili italijanski napad in preprečili Italijanom dohod do vodnjakov. Italijani so se morali umakniti in so imeli pri tem velike izgube. Abesinci so zaplenili tudi mnogo orožja in streljiva. Velike težkoče povzroča Italijanom na južni fronti tudi deževje. Mnoge karavanske ceste, ki so Italijanom sedaj služile kot edine zveze med fronto in zaledjem, so se spremenile v močvirje in je po njih nemogoč vsak promet z vozili.

Nova diplomatska senzacija

Pogajanja za likvidacijo vseh sporov med Francijo in Nemčijo Francois-Poncet pri Hitlerju

BERLIN, 22. novembra. Včeraj je prišel francoski poslanik Francois-Poncet v palačo državnega predsednika, kjer ga je Hitler takoj sprejel. Razpravljala sta sama celo uro. Pri nadaljnji konferenci, ki je trajala dve uri, je pa bil navzoč tudi zunanji minister baron Neurath. Ta sestanek, ki je v zvezi z likvidacijo sporov med Francijo in Nemčijo, je vzbudil v vsej Nemčiji velikansko zanimanje.

PARIZ, 22. novembra. Včerajšnja konferenca francoskega poslanika s Hitlerjem in Neurathom je tu velika senzacija.

Že prva poročila so delovala kot bomba. Nihče si ne prikriva velikega pomena te akcije, ki naj uredi ves kompleks francosko-nemških vprašanj. V zunanjem ministertvu so pa zelo rezervirani, priznavajo pa važnost pariške konference.

LONDON, 22. novembra. Berlinsko konferenco presoajo tu zelo rezervirano. Po londonskem mnenju sedaj še ni čas za taka pogajanja. »Times« dvomi, da bi se po tej poti pripeljala Nemčija nazaj v Društvo narodov, kar je glavni cilj angleške politike.

Boj med Italijo in Anglijo

Oster napad italijanskega lista na Anglijo - Italijanske represalije proti Angliji

ZADAR, 22. nov. Tukajšnji »San Marco« napada ostro izvajanje sankcij in pravi, da morejo sankcije prav lahko izzvati vojaške konflikte na evropski celinici. List ostro napada Anglijo in ji očita, da je le ona vsilila ostalim državam v Ženevi uporabo sankcij. Ženeva je pokazala, da ni nič drugega, kakor instrument v službi Anglije in njenih imperialističnih namer. Tudi bivša svetovna vojna je bila delo Angležev in njihove imperialistične politike. Takrat so bili Angleži prav za prav poraženi od Nemcev

in njihove mornarice in se morajo zahvaliti le drugim, da so naposled postali zmagovalci. Toda zgodovina se ne ponavlja. Ako nastane v Evropi nov konflikt, potem naj ve ves svet, da bo zato odgovorna Anglija.

LONDON, 22. novembra. »News Chronicle« poroča iz Rima, da je italijanska vlada sklenila blokirati račune angleške banke in pravi, da bo šla Italija še korak dalje in bo zaplenila angleške arhive v Italiji.

obtoženci so včeraj prejeli od svojega prejšnjega zagovornika Desbousa pismo, v katerem jim svetuje, naj zahtevajo za svojega zagovornika Andreja Bertona iz Pariza. Berton je na vprašanje redakcije odgovoril, da bo res prevzel zagovorništvo, da pa bo istočasno zahteval odgoditev procesa, ker potrebuje čas za proučitev obsežnega materiala.

Proces v Aixu so odgodili

Na ponovno prošnjo novega zagovornika Sodineaua se je včeraj popoldne umaknil na zadevni predlog senat k posvetovanju in je odločil po kratkem posvetovanju, da se razprava proti kraljevim morilcem odgodi do prihodnjega zasedanja, ki bo v mesecu januarju. Vsi trije

AVSTRIJSKI DOLGOVI

DUNAJ, 22. novembra. Pri proračunski razpravi je finančni minister dr. Dracksler izjavil, da znašajo celokupni avstrijski dolgovi sedaj 3 milijarde 698 milijonov šilingov, napram 2 milijardama 380 milijonov v letu 1930. Naglo naraščanje dolgov povzroča vladi velike skrbi. Vzroki zadolževanja so v gospodarski, pa tudi v politični krizi.

LAVAL SE MAJE.

PARIZ, 22. novembra. Položaj v francoski notranji politiki postaja vedno bolj napet. Zlasti postaja nesigurno stališče radikalov do Lavalove vlade. Splošno se pričakuje, da bo Lavalova vlada težko preživela Božič.

GRŠKI KRALJ V RIMU.

RIM, 22. novembra. Grški kralj Jurij II. je prispel včeraj semkaj in je bil sprejet od kralja Viktorja Emanuela. Nato se je sestal kralj tudi z Mussolinijem, zvečer pa je Rim zapustil.

Na tističu domače politike

Kdo je ustvarjal Jugoslavijo?

Na nedeljskem shodu v Slovenski Bistrici je dejal g. minister dr. Miha Krek med drugim tudi to-le: »Jugoslavija more mirno zaupati svojo usodo svojim narodom. Po naši zaslugi (JRZ?) je Jugoslavija v Sloveniji nastala. Tistih, ki danes rujejo proti našemu današnjemu političnemu vodstvu, ob ustvarjanju Jugoslavije še nikjer ni bilo. Nobene potrebe niso čutili, da bi se v tistih najbolj nevarnih dneh pobrigali za bodočnost Slovencev. Po nekaj letih obstoja narodne države pa so se dvignili zoper narod in izzvali njegovo jezo.« K tej ugotovitvi moramo pristaviti drugo, najprej o vprašanju: Kdo so tisti, ki jih ob ustvarjanju Jugoslavije še ni bilo? Slovenski naprednjaki? Ti so bili jugoslovansko orientira-

ri že davno pred l. 1918, torej v času, ko je bivša SLS prisegala, še neomajno na cesarsko Avstrijo. Tj. »ki jih takrat še ni bilo«, so bili med svetovno vojno tudi zaprti in preganjeni, med tem ko poznamo na nasprotni strani ljudi, ki so do zadnjega trenutka prisegali, da si zamišljajo novo jugoslovansko svobodo izključno le pod »svetlim žezlom Habsburžanov«. — Vse to so zgodovinska dejstva, izpričana v nešteti uradnih aktih in zgodovinskih publikacijah. Samo taka je resnica!

Jedro gospodarske krize. Znanstveniki in laiki se že več let trudijo, da bi ugotovili vse vzroke sedanje svetovne gospodarske krize, a jim to še doslej ni docela uspelo, g. minister dr. Miha Krek je pa na shodu JRZ v Ormožu čudovito jasno definiral vzroke in pokazal jedro vsega zla. Ker bo to veliko odkritje gotovo zanimalo tudi naše čitatelje, ga posnemamo dobesedno po »Slovenec«: »Je dro današnjega gospodarskega zapleta je namreč nezaupanje, ki ga je povzročila nasilna politika. Nihče ni zaupal in nihče si ni ničesar upal. Zaupal ni, ker se je vsak vedno bal, da morda njegova gospodarska podjetnost temu ali onemu izmed takratnih oblastnikov ne bo všeč in da bo njegova še tako zdrava gospodarska misel propadla. Nihče si ni ničesar upal, ker ni nihče vedel, kdaj bo tako imenovana oblast pod to ali ono pretvezo stegnila roko po njegovem podjetju, ali ga ovirala s temi ali onimi šikanami, zato si tudi nihče ni upal ničesar poduzeti.« Upamo, da bo sedaj, ko je g. minister našel jedro krize, tudi krize same kmalu konec.

Mačkovi škodujejo Mačku. Na shodu JRZ v Ormožu je v nedeljo g. minister dr. Miha Krek dejal: »To, kar se med vami vsiljuje kot dr. Mačkovo gibanje, ni niti hrvatsko niti slovensko, ampak so to le obupni poskusi nekaterih političnih prihajalcev, ki so jih svobodnejši vetrovi zbudili iz spanja in hočejo nekaj postati in nekaj biti, da bi mogli zadovoljiti svojo oblastniželost in častihlepnost in jih za ta cilj ni sram, da rahljajo složne narodne vrste celo na narodnih mejah, kjer je složnost najbolj potrebna. Najbolj dobičkanosno se jim je zdelo poslužiti se dr. Mačkovega imena, čeprav vedo, da s tako zlorabo njegovemu imenu najbolj škodujejo.« — O poteku shodu pa poroča »Slovenec«: »Ob začetku ministrovega govora so nekateri z ozadja nekako skušali zborovanje z medključnimi motili, ko pa jim je g. minister posvetil nekaj iskrenih besed, v katerih jim je nazorno pokazal njihovo zmoto in nje škodljivost, so se popolnoma umirili, ali za vedno, ali samo za čas zborovanja, nam ni znano.«

Kondilis in kače.

Med Grki je splošno znano, da je grški general in regent Kondilis neizprosno, raskav mož, ki nikomur ne prizanaša, kdor je njegov sovražnik in ki tudi svojim lastnim somišljenikom zlepa ne odpusti, ako napravijo kakšno napako. Tako pripovedujejo med drugim o njem, da je prestal že tri poizkuse zastrupitve brez najmanjše škode, kar je nedvomno v zvezi z njegovim odličnim zdravstvenim požitjem. General Kondilis, ki je po rodu navaden kmečki sin iz Peloponeza, je smehljajoč se po tretjem ponesrečenem poizkusu dejal: »Če me sedaj kakšna strupena kača piči, bo čisto gotovo poginila.«

Spominjajte se CMD

Mlada žrtev ljubezni in strupene ljubosumnosti

Pred petimi sodniki se je zagovarjala 23-letna delavka Zofka Lilekova zaradi zločina umora - Zaročenca zabodla v trebuh, tovarišico poškodovala, povzročila smrt hčerke v Muri

Skrušena, upadlih lic in tresočih kolav je stopila danes dopoldne pred veliki kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča komaj 23letna delavka Zofka Lilekova iz Svečine. Nad njeno glavo se je zvalila vsa teža § 167 kazenskega zakona, ki zahteva zoper njegov pregrešek smrtno kazen. Državni tožilec je Zofko Lilekovo obtožil, da je letos v avgustu lažje telesno poškodovala svojo tovarišico Notburgo Pakovo, da je z nožem zabodla svojega zaročenca Josipa Cvajdika v trebuh ter ga telesno hudo poškodovala, in da je po zrelem preudarku usmrtila svojo štiriletno nezakonsko hčerko Erno na ta način, da se je vrgla z otrokom v Muro, kjer je otrok utonil.

ZOFKINA LJUBEZEN.

Ko je Zofka Lilekova dozorela, je težje kakor druga dekleta zatajila svoja čustva, ki so našla izvor v njeni vročehrvni naravi. Dokler je živela še pri svojih starših, so bila njena nagnjenja manjša, ko pa je šla z doma za kruhom v sladkovrsko papirnico, kjer se je seznanila z mladim delavcem Josipom Pezdličkom, ni mogla več premagovati svoje krvi. Že kot 18letna je morala Zofka skusiti vse bolečine materinstva. Njena prva ljubezen ni ostala brez posledic. Darovala je življenje hčerki Erni. V rojstni in krstni knjigi pa je ostala rubrika očeta — prazna.

V Zofkini mladi duši je vzklija materina ljubezen tako močno, da je mirno prebolela izgubo svoje prve ljubezni — toda ne za dolgo. Že čez nekaj mesecev se je Zofka vnela za svojega znanca Josipa Cvajdika, ki je bil zaposlen kot delavec v papirnici. Njuno poznanstvo pa se je kmalu razvilo v pretirano bolno čuvstvo. Zofka je pozabila na svojega otroka, ki ga je dala staršem v rejo ter se popolnoma posvetila svojemu novemu izvoljencu. Ljubezni Zofka in Joža nista skrivala pred ljudmi. Potekali so jima srečni dnevi in je Jože resno mislil na poroko z Zofko, ki se je prav tako resno pripravljala na skupno življenje. Jožefovi tovariši in Zofkine tovarišice so že ugibale, kdaj bo poroka.

Ježefovo in Zofkino medsebojno čuvstvovanje pa je letošnje poletje pričelo dobivati ostrejšje oblike. Popolnoma vda na in zaverovana drug v drugega je oba pričela preganjati strupena ljubosumnost. Jože je zalezoval Zofko, ona pa njega — obojestransko brez poviha in vzroka.

VZKIPELA KRI.

Ce je Jože le priložnostno nagovoril katero izmed Zofkinih tovarišic v tovarni, to že Zofki ni bilo všeč in ga je dosledno preganjala zaradi tega. Budno je pazila na vsak njegov korak in Jože se brez njenega nadzorstva ni smel nikamor giniti. Vse to so dobro vedeli njuni znanci in marsikatera pikra beseda iz ust mladih delavk je padla na Jožetovo glavo. To je pričelo Jožetu presedati in izogibal se je večje družbe. Na zunaj je postal tudi nekoliko hladnejši napram svoji zaročenki, ni pa gledal za drugimi. Zofka je to takoj opazila in pričela smrtno sovražiti svojo tovarišico Pakovo, s katero je Jože nekaj krat govoril. V svojem srcu je sklenila hudo maščevanje. Izgubila je ravnotežje in prav to je bilo usodno za mlado Zofko.

Bilo je letos 16. avgusta. Popoldne sta šla Jože in Pakova skupno z dela. Pot ju je vodila med samotnimi njivami in nista slutila, da je čakala na njiju v koruzi skrita Zofka. Ko sta se Jože in Pakova približala koruzi, je planila na pot razjarjena Zofka. Iztrgala je Pakovi iz rok steklenico in udarila Pakovo z njo večkrat po glavi. Prestrašena se je spuстила Pakova v beg, njen spremljevalec pa je nadaljeval s težkim srcem pot proti svojemu domu.

Z NOŽEM NAD ZAROČENCA.

Po napadu na Pakovo je Zofka sledila svojemu zaročencu Jožetu vsak korak. Sledila mu je, ko je šel s svojim tovarišem nekim Janešem, pogledat k Pakovim, kako je Notburgi. Ko sta se Jože in njegov tovariš poslovila pri Pakovih, se jima je pridružila Zofka. Pričela je očitati svojemu zaročencu nezvestobo in ga rotiti na žive in mrtve. Odločno je zahtevala, naj ji pove vpricho Janeša, katero namerava poročiti. Jože jo je miril in tolažil, toda zaman. Navalila je nanj in mu izmaknila iz žepa nož, s katerim mu je pričela groziti. Ko ji je Jože na ponovno vprašanje odgovoril, da je ne mara več, ga je nepričakovano sunila z odprtim nožem v trebuh, nato pa zbežala. Jože se je nevarno ranjen zgrudil na tla in domači so ga morali takoj prepeljati v mariborsko bolnišnico. Za bližnjim grmom skrita pa je Zofka opazovala, kaj se bo njenemu zaročencu zgodilo.

STRAŠNE POSLEDICE.

Po krvavem dejanju se je Zofka podala k svoji znanci Kmetičevi, ki ji je vse povedala, nato pa k staršem na Velko. Z Velke se je s svojim otrokom odpeljala v Maribor, kjer je ves dan tavalala okrog bolnišnice. V Mariboru je napisala

več pisem, iz katerih je razvidno, da je hotela videti svojega zaročenca živega ali mrtvega. Ko je hodila okrog bolnišnice je vzbujala spomine in stiskala v roki krvav nož, s katerim je zabodla svojega izvoljenca. Z večernim vlakom se je odpeljala s hčerko v Št. Ilj, prenočevala pri neklih znancih v Selnici. Drugo jutro pa se z otrokom podala k Muri. Sama je preiskovalnemu sodniku priznala, da je objela otroka čez pas in skočila z njim v deročo reko. Ko se je prebudila na neki obrežni sipini, ni bilo otroka nikjer. Mura ga je čez nekaj dni naplavila pri Črenšovcih.

Popolnoma zbegana se je Zofka popoldne zglasila pri Kmetičevi in ji odkrito priznala, kaj je storila. Drugi dan pa se je sama zglasila v Mariboru na sodišču in skesano priznala svoje dejanje.

Na predlog zagovornika je bila današnja razprava za eno uro odgojena, da se ugotovi duševno stanje obtoženke po zdravniških izvedencih. Ti so ugotovili, da je obtoženka duševno omejena in torej manj odgovorna za svoja dejanja. Zaradi konzultacije zdravnikov se je nadaljevanje obravnave tako zavleklo, da ob času zaključka lista še ni bila končana in bomo sodbo objavili jutri.

Komunalna politika

Mestni svet mariborski je razpravljaj

O znižanju prejemkov mestnih uslužbencev — O vprašanju Delavskega azila — O programu za regulacijski načrt Maribora — O pravilniku za napravo in vzdrževanje hodnikov — O ureditvi Kralja Petra trga — O najemninah in o avtobusnem prometu

Sinoči je bila v mestni posvetovalnici osma redna seja mestnega sveta mariborske mestne občine. Seji je prisostvoval kot zastopnik banske uprave sreski načelnik g. Popovič. Po ugotovitvi o sklepčnosti je župan g. dr. Juvan podal kratko prezidijalno poročilo. Mestni šolski svet je izdelal osnutek proračuna za osnovno in meščansko šolstvo. Kakor prejšnja leta bo tudi letos obdarovala za Božič mestna občina svoje pogodbene uslužbence in delavce. Oba županova predloga sta bila soglasno sprejeta.

Sledila so poročila posameznih odsekov. Zadeva znižanja in ureditve plač mestnih uslužbencev je bila odložena za tajno sejo. Prav tako so bile odložene za tajno sejo tudi vse personalne zadeve. Referent prvega odseka dr. Miller je poročal da bo odsek še ponovno razpravljaj o pravilniku o bencinskih črpalkah. Pritožbo Josipa Gustinčiča zoper predpis davčine na nezazidane parcele, ugovor tavrke Ehrlich glede parcelacije in ugovor Olge Štefanovičeve zoper predpis vodarine ter ugovor Terezije Reiserjeve zoper prirastkarino je mestni svet zavrnil.

Drugi odsek je imel na dnevnem redu samo zadevo Delavskega azila. Mestna občina je dobila na prizadevanje bivšega podžupana Golouha milijon dinarjev brez obrestnega posojila, s katerim je zgradila v Gregorčičevi ulici potreben Delavski azil. V pritlične prostore se je vselila borza dela, prvo nadstropje pa je namenjeno za delavska prenočišča. Po pogodbi med občino in Borzo dela, ki je dala posojilo, mora vzdrževati poslopje mestna občina. Ni pa v pogodbi točno določeno, kdo bo uredil delavska prenočišča in nabavil potreben inventar kakor tudi ne, kdo bo prevzel nadzorstvo in skrb nad prenočišči. Ker občina nima razpoložljivega denarja je mestni svet sklenil, da bo Delavski azil izključno socialna ustanova in ne pridobitno podjetje kakor je ljubljanski, glede ureditve prenočišč, nabave potrebnega inventarja in nadzor-

stva pa bo občina sporočila Borzi dela, če je pripravljena dati sredstva, če ne, pa naj si prenočišča uredi po svoji uvidenosti.

Važne za našo komunalno politiko so bile zadeve gradbenega odseka. Zanimivo in značilno je, da je bil brez debate soglasno sprejet program za izdelavo regulacijskega načrta mesta Maribora z okolico, nadalje pravilnik o napravi in vzdrževanju hodnikov, ter ureditev kralja Petra trga. Uradni načrt regulacije kralja Petra trga je bil sprejet z malenkostnimi korekturami odseka. Oboje čistišč bo širokih po 8 metrov, prometna otoka pa bosta ozka za 1 meter.

Finančni in obrtni referent pa nista imela kaj važnega poročati. Občina je prodala hišico, ki jo je zgradila iz starega materiala Turkove hiše zakoncem Ana in Alojziju Vidmarju za 90.000 Din. Pod običajnimi pogoji je prodala dve parceli v magdalenskem predmestju, Umetniškemu klubu »Brazdi« je poklonila 2000 Din podpore, h krstni slavi domačega pešpolka bo prispevala 3000 Din, upokojenima otroškima vrtaricama Simončevi in Mittereggerjevi pa bo tudi letošnje podelila enkratno podporo po 1000 Din.

Končno je še župan poročal za Mestna podjetja. Najemnine v zaslihlj s'anovanih se bodo s 1. decembrom znižale za 10% dočim je znižanje najemnin v mestnih hišah v Smetanovi ulici nemogoče, ker mora občina za te hiše doplačevati letno iz svojega rednega proračuna Din 860.000. Tudi bodo Mestna podjetja preuredila dva stara avtobusa na generatorski plin ter skušala na ta način rešiti svoje avtobusno podjetje velikanskih vsakoletnih izgub.

Tajna seja.

Javni seji je takoj sledila tajna. Glede ureditve in znižanja plač mestnim uslužbencem je mestni svet sklenil, da uredba o znižanju, v kolikor zadene mestne nastavitve, nima zakonite podlage. Ugotovljeno je nadalje, da mariborski mestni uslužbenci nimajo previsokih plač in je

zaradi tega proti vsakemu znižanju. Svoji sklep je mestni svet utemeljil s podatki, ki jih bo župan poslal Zvezi avtonomnih mest. Če pa bo nadzorna oblast vkljub temu zahtevala znižanje prejemkov mestnih uslužbencev, bo mestni svet sklenil tako prevedbo, ki jih ne bo zadela občutno.

V članstvo mestne občine so bili sprejeti: Ivan Ločičnik, Rudolf Slaček, Ciril Tavčar, zagotovilo sprejema pa je dobil Rudolf Glabučnik. Mag. uradnik Leopold Aubič je napredoval po pragmatiki, uradnici Jožici Zagorčevji je mestni svet priznal rodbinsko doklado, prošnjo Martije Kociperove za priznanje pokojnine pa je odklonil. Parketarska dela za novi šoli v magdalenskem predmestju je dobila neka ljubljanska tvrdka.

Kulturni razgledi

Vihar v kozarcu

V proslavo štiridesetletnice odrskega delovanja ge. Štefe Dragutina v ičevu in za njeno slovo od gledališča, je režiser g. Jože Kovčič nastudiral Bruna Franka komedijo »Vihar v kozarcu«. Delo se dviga nad običajne komedije s svojimi satiričnimi in deloma tudi persiflažnimi ostmi, ki močno odtehtajo nekatere druge nedostatke in šibkosti. Ako bi bila satira le malo bolj podčrtana, bi bila komedija »Vihar v kozarcu« lahko mnogo višje cene. Jedro je kužek branjeveke Škorcove, satira pa je politična in aktualna prav tako danes, kakor je bila včeraj in bo jutri. Doktor Ozebkov je po vsem svetu vse polno, le časnikarjev Černivcev je malo. Kovičeva režija je solidna, a brez posebne ambicije. Med jezikovnimi hibi mi me je najbolj zbudila izgovorjava urednika. Vsaj na odru bi morali vedeti, da ni nikjer nobenih »urednikov«, ampak so samo »uredniki«. »Urednik« in »uredništvo« je mariborska specialiteta, ki bode v uho še na cesti, kaj šele v poklicnem slovenskem gledališču!

Županskega kandidata dr. Konrada Ozebnika je upodobil g. Grom zunanje izvršno pogodeno, kjer bi se pa bil lahko tudi malo čustveno poglobil, je ostal bolj na površini. Zelo posrečeno Ozebnico Viktorijo je pa ustvarila tokrat gđc. Staračeva. Tako po zunanosti, kakor po lepi uskladeni igri šteje to kreacijo lahko med svoje boljše. Premišljeno je zajel tudi g. Kralja s časnikarja Černivca ter dosegel mestoma celo sijajne efekte. Po pisatelju precej površno izdelano ulogo izdajatelja Prodana je oživel g. Rasberger prav dobro, njegovo ženo Lizo je pa odigrala do konca prepričevalno gđc. Kraljeva. Originalno je hotel izoblikovati g. Gorinšek mestnega slugo Štembala, je pa zašel pri sicer osnovno dobri igri vsaj za odtonek predaleč v karikaturu, kar se je tokrat primerilo tudi g. Koviču v vlogi sodnega sluga.

Jubilantka ga. Štefa Dragutina v ičeva je nastopila v ulogi lastnice »topredmetnega« psa, gospe Škorceve. V njej je našla zopet dovelj možnosti za izživljanje v svojem elementu: na meji tragike in komike, zajete vedro in kdaj pa kdaj celo burkasto. Izpričala je tudi s tem zadnjim nastopom, da je ohranila tudi po 40. letih igranja toliko tvornih sil, da bi ji zadostovale še za dolgo. Kdor jo je srečaval dolga desetletja na naših slovenskih odrih, se je težko uživel v misel, da je ne bo srečal nikoli več. Malo, epizodno ulogo živinozdravnika je odigral s šaljivim poudarkom g. Pavle Kovčič. G. Kovičeva je odigral sodnika z dobro karakterizacijo situacije, državnega pravdnika pa malo s preveč poudarjenim patosom g. Blaž. Ozebnikova sobarica je bila ga. Gorinšekova.

Občinstvo je sprejelo delo in igro dokaj toplo in je bilo gledališče za letošnje razmere dobro zasedeno tudi pri prvi repizi.

Lep napredek.

Peter: Tvoja hči služi sedaj pri znamenitem lovcu Zajčiču. Se je že česa naučila?

Pave: Seveda. Lagati zna že kar sijajno.

Mariborske in okoliške novice

„Ministrski odposlanec“ in njegove „intervencije“

V Mariboru 50.000 din., v Ljubljani 42.000 din.

Mariborsko okrajno sodišče se je danes dopoldne zopet bavilo z avanturami 54 letnega knjigovodje Jaromira Risyja, ki je Mariborčanom najbrže še v dobrem spominu in ki je lani pod različnimi prevezami izvalil od mariborskih trgovcev in drugih oseb precej tisočakov. Izdajal se je enkrat kot odposlanec ministrstva, drugič kot zastopnik raznih razstav, ter kot oseba, ki ima odlične zveze z raznimi ministrstvi v Beogradu. Ker je imel tudi prav dober nastop in je znal ljudi, ki so potrebovali kakšno intervencijo, o svojih zvezah prepričati, so mu mnogi nasledili ter mu dali precej denarja za razne »intervencije«. V samem Mariboru in okolici je na ta način izvalil od ljudi okrog 50.000 dinarjev. Seveda ni napravil ničesar in tako so se s časom oškodovani oglašili pri policiji, ki je svojčas Risyja zaprla ter izročila sodišču. Tekom zaslišanja in poizvedovanja so se zgledali na sodišču mnogi, ki so bili prikrašani za težke tisočake, precej pa je bilo takih, ki sploh niso zahtevali kazenskega pregona. Tako je prišel Risyj

29. januarja 1934 pred mali kazenski senat tukajšnjega okrajnega sodišča, ki ga je obsodil na 1 leto 6 mesecev strogega zaporja in presedevala to svojo kazen sedaj v tukajšnji kaznilnici.

Medtem pa sta se naknadno zgledala še dva druga oškodovanca iz Ljubljane, katerima je izvalil denar. Sta to trgovca France Dolinar in gostilničar France Oset. Prvemu je Risyj z lažnim predstavljanjem, da bo potom svojih zvez v Beogradu, da dobi Dolinar naslov dvornega dobavitelja, ter na ta račun izvalil od njega okrog 40.000 dinarjev, kateri znesek si je delil z nekim svojim pajdašem v Beogradu. Gostilničarju in lastniku bufeta »Dajdam« Francu Osetu pa je obljubil, da bo proti plačilu 8000 Din interveniral na merodajnem mestu, da se mu bo vrnila carina, ki jo je Oset plačal za uvožene avtomate. Oset mu je res nasledil ter mu plačal na račun 2000 Din.

Mali kazenski senat je obsodil obtoženca na 6 mesecev strogega zaporja in izgon iz države.

Po biku zmrcvarjen, pohojen, mrtev

V Braunšvaigu se je pripetila včeraj popoldne tragična nesreča, ki je zahtevala življenje mladega posestnika. V Maribor je namreč hotel gnati v klavnico mladega bika 30 letni posestnik Ant. Medved iz Starešincev. Ko je prignat bika do Braunšvaiga, je žival nenadoma zbesnela, navalila na Medveda, ga potlačila na tla ter ga poteptala in pohodila. Pobesnelega bika so pomirili, Medveda pa so reševalci prepeljali nemudoma v mariborsko splošno bolnišnico, kjer pa je nesrečni posestnik na posledica smrtno usodnih in usodnih poškodb podlegel. Zdravniki so ugotovili, da je imel strahovite notranje poškodbe, razen tega pa tudi zlomljen tlak. Vest o njegovi tragični smrti je zbudila splošno sočutje.

Speča v ognju

Na nepojasnen način je nastal požar v viničariji posestnika Ferdinanda Zvera v Kembergu pri Sv. Anji v Slovenskih goricah. Plameni so bili že objeli vso viničarijo, ljudje in gasilci so hiteli skupaj reševati in pomagati v viničariji pa sta trdno spala že priletna viničarja. Gasilci so ju zbudili ter ju v zadnjem trenutku rešili iz ognjenega objekta. Morali so vlomiti v hlev, ki je bil zaklenjen, da so rešili živino. Takoj so bili na mestu tudi anovški gasilci, ki so rešili stanovanjsko hišo do strehe, pač pa so zgoreli hlevi in preša. Ker je bilo vse leseño, tudi hiša, in vse s slamo krto, je bila tem večja nevarnost, da vse do tal zgori. Eden izmed gasilcev je s hrabro požrtvovalnostjo rešil iz neke kamre pločevinasto škaflo, v kateri je bilo nad 7000 dinarjev gotovine.

Smučarska šola Mariborskega smučarskega kluba. Smučarska gimnastika za dame in gospode vsako sredo. Po zimi tečaji za: deco, začetnike, zaključene družbe, splošni tečaji v Mariboru in pri Pohorskem domu. Prijave, informacije ustneno in pismeno v Jurčičevi ulici 8 (trgovina Stojec)

Grob se za grobom vrsti... V Jan Kolarjevi 7. je umrla v starosti 72 let zašebnica Marija Podlunšek. V 68. letu svoje dobe je preminula vdova po strojevodji Ana Chlumecky, v Kacjanerjevi ulici 22 pa je preminula štiriletna hčerka ključavničarskega mojstra Slavica Kmetič. Zaljubčim naše iskreno sožalje!

Posestva gredo iz rok v roke. Veleposelstnik in trgovec Karel Pugel je prodal odvetniku dr. Francu Brandstätterju hišo v Krekovi ulici 4 za 500.000 Din. Fr. in Ana Pirchan sta kupila od Kurta in Pavla Schlosserja iz Gradca hišo v Razlagovi ul. 25. za 600.000 Din. Helena Baic je kupila od upokojenega polkovnika Viktorja Kristana hišo v Magdalenski ul. 24 za 220.000 dinarjev. Julija Mihelič in

Ivana Hasler sta kupila od Viljemine Friediger hišo v Popovičevi 7, za 140.000 Din. Trgovec Jakob Preac je prodal železniškemu uradniku Štefanu Ulčniku iz Zidanega mosta hišo v Betnavski ulici 37 za 180.000 Din. Franciška Štaleker je prodala policijskemu stražniku Antonu Kunstu hišo v Poljski ulici 12, za 85.000 Din.

Naši jadralci. Na svojem rednem članskem sestanku mariborske jadralno letalske skupine Aerokluba, se je izvolil sledeči novi odbor: predsednik: Darilo Vahtar, tajnik I.: Karel Kos, tajnik II.: Aleksander Faninger, blagajnik I.: Tomo Kralj, blagajnik II.: Drago Munda, gospodar I.: Marjan Škofič, gospodar II.: Milko Škofič, šef propagande: Marjo Mlekuš in Karel Kos, vodja delavnice: Drago Munda. Program, ki si ga je stavila naša skupina za leto 1935-1936, je sledeči: Zgraditev novega visokozmožnega letala tipa »Grunan Baby II« in dograditev kabine šolskemu letalu »Pohorac«.

Ljudska univerza. Danes v petek predava g. univerz. prof. Dr. R. Nagy iz Zagreba o temi: **Zap. Afrika in Kanarski otoki.**

Streliška družina na Pobrežju bo imela v soboto, dne 22. novembra 1935, svoj redni občni zbor in sicer ob 20. uri pri Renčlju.

Kolesarsko društvo »Pošta« 1927 ima dne 24. septembra ob 9. uri dopoldne svoj redni letni občni zbor, dolžnost vsakega člana je, da se istega sigurno udeleži. Odbor.

Kino res avracija. Danes petek sveže morske ribe, brodet, rižot, itd. prvovrstno servirano po najnižjih cenah.

Ne zamudite ogledati si spored v Veliki kavarni.

Nočno lekarniško službo imata danes v petek Maverjeva in Sirakova, jutri v soboto Vidmarjeva in Savostova lekarna.

Neznanokam... Včeraj je neznan kam pobegnil 17 letni brivski vajenec Adolf Keiser iz Vrbanove ulice, ker mu mati ni kupila novih čevljev. Policija. nebežnika doslej še ni mogla izslediti.

S prerezanimi žilami na zapestju leve roke so morali prepeljati v bolnišnico posestniškega sina Matijo Vaupotiča iz Črenšovcev. Vzrok prerezanosti žil ni znan.

Pri sekanju mlinskega kamna si je poškodoval oko mlinski vajenec Ciril Milec iz Murščaka. Oko je v nevarnosti.

Avto v občestni kamen ter usodne posledice. Včeraj zvečer se je pripetila na Ruški cesti težka nesreča. Avto, v katerem sta se vozila 24letni mesar Alojzij Vudler z Meljske ceste in 23letni mizarški pomočnik Alojzij Zorč s Tržaške ceste, je z vso silo treščil v občestni kamen. Zorca je vrglo v zaščitno steklo in je obležal nezavesten, Vudler je odnesel

lažje poškodbe. Oba se nahajata v splošni bolnišnici.

Poskušen vlom v Pregradovo trgovino. Preteklo noč je g. Pregrad začel, ko se je vrnil domov, na svojem dvorišču ropot. O tem je obvestil bližnjo stražnico in stražnik je ugotovil, da je neznan storilec pritrtil na streho bližnjega kina debelo vrv, s pomočjo katere se je spustil na Pregradovo dvorišče. Ko je vlomilec začel korake, je po pripravljeni lestvi splezal čez zid in izginil v noč. Našli so aktovko, v kateri je bilo nekaj ovojnega papirja in moški dežnik, kar bo prav služilo pri nadaljni preiskavi.

Pešec zopet v vlomilskem poslu. Včeraj popoldne je nekdo vlomil v spalnico mizarja Franca Kukovca na Tržaški cesti 5 in mu ukradla več oblek in perila ter srebrno uro v skupni vrednosti okoli 3000 Din. Na podlagi slike na policiji, so očividci, ki so videli odhajajočega vlomilca, spoznali 28 letnega znanega vlomilca Franca Pešca, ki ga policija že dolgo zasleduje.

V jarensko župnišče so štirikrat skušali vlomiti še neizsledeni huncveti, ki so pa vedno imeli smolo, da so se ob bližajočih se korakih morali razbežati. Orožniki vršijo intenzivne poizvedbe, da ugotovijo krivce.

Kolesa... Vedno ista pesem: tatvina kolesa in zopet tatvina Tako je včeraj nekdo odpeljal Radku Zidanšku iz veže na Ruški cesti 3, kolo z evidenčno štev. 96690. Istega dne je neznanec ukradel kolo tudi usnarju Jožetu Platovsku izpred trgovine na Kralja Petra trgu. — Ukradeno kolo je registrirano s številko 74515.

Nad Razvanjem nebo žari. Snoči je malo pred polnočjo nekdo zažgal Kifmanov senik v Razvanju, ki so ga ognjeni zublji v kratkem času do tal upepelili. Na pomoč so takoj prihiteli gasilci iz Razvanja, Pobrežja, Radvanja in Maribora, ki so ogenj lokalizirali. Škoda, ki jo je povzročil požar, znaša 15.000 Din.

Ribi trg. Ribe so se prodajale: moli po 22, sardine po 12, cipri po 18, kalamari po 26, karpi po 14.

Gospodarska življenje

Trgovina z novim vinom v ptujskem in lumtorskem okraju. Situacija na vinskem trgu je ostala skoraj neizpremenjena. Povpraševanje in tudi cene so pa celo še nekoliko popustile. Prodane so se le manjše partije gostilničarjem in nekaj vagonov vinskim trgovcem. Celotni promet je znašal v preteklem tednu samo kakih 500 hl. Izvoza ni, domači konzum pa je zaradi pomanjkanja denarja pri ljudstvu padel na minimum. Položaj vinogradnikov postaja obupen in ni bil doslej še nikoli tako resen, kakor sedaj. Davkarje, trgovci in drugi upniki terjajo zaostanke na plačilih, ki jih vinogradniki ne morejo plačati, ker ne morejo prodati vina. Prvotna radost producentov zaradi dobre trgatve in izvrstne kakovosti pridelka je izginila; ves up, da se z letošnjo trgatvijo mogoče gospodarsko sanirajo, je šel po vodi. Da se ne dvigne notranji konzum vina, so krive tudi pretirane trošarine, ki znašajo pri šibkejših vinih več kakor je njih nabavna cena. Cene novemu vinu se gibljejo od 2 Din navzgor. Srednja roba se ponuja po 2.50, 3.—, 3.25 Din, prav dobra 3.50, kvalitete pa kakor doslej od 4—5 Din navzgor. Lažja, bolj rezna vina, so se pričela že čistiti, močnejša manj, kisl pa so še motna.

Ptujski živinski sejmi. Konjski in goveji sejem, ki se je vršil v torek 19. tm., je bil srednje založen, kupčija pa je bila slaba. Prignali so 64 volov, 298 krav, 7 bikov 29 juncev, 53 telic, 8 telet, 16 kobil, 59 kobil 7, žrebet in 1 kozo, skupaj 542 glav živine. Od teh so prodali 113 komadov. — Povprečne cene za kg žive teže so bile naslednje: voli 2—3 Din, krave 1.10—2 Din, konje in kobile so prodajali po kakovosti od 200—4.500 Din žrebeta pa od 300—1200 Din komad. Kakor razvidno, so cene goveji živini zopet nekoliko padle, kar je pripisati okolnosti, da na ptujske sejme v zadnjem času prihajajo le domači kupci in mesarji.

Sejem za prašiče v Ptuj v sredo 20. tm. je bil dobro založen, kupčija pa je bila srednja. Prignali so 349 rilcev, prodali pa 73 komadov. Povprečne cene za

GRAJSKI KINO Telefon 22-16

Ne zamudite, samo še par dni najboljša veseligrada, o kateri govori celi Maribor

„Gospod brez stanovanja“

Herman Thimig, Paul Hörbiger, Leo Slezak se kralji komikov. — Pride najboljša dunajsko delo „Zadnja ljubezen“. Albert Bassermann, Hans Jaray in eksotična Japonka, žena veleindustrijalca J. Meinla Mičko Meinl.

Matineja. V soboto 23. ob 14. uri in nedeljo 24. ob 11. uri »Prerijski volkovje« film iz divjega zapada, tajnost in nevarnost v Meksiki. V glavni vlogi junak divjega zapada Georg O'Brien.

Kino Union. Od danes dalje se predvaja edini film slavnega tenorja Josipa Schmidta »Moj najlepši dan«. Film očarljivega petja, zabave in humorja.

Narodna gledališča

REPERTOAR.

Petek, 22. novembra: Zaprt.

Sobota, 23. novembra ob 20 uri: »Vihar v kozarcu«. Red A.

Nedelja, 24. novembra ob 15. uri: »Vihar v kozarcu«. Ob 20. uri: »Majda«. Krstna predstava.

Krst izvirne opere bo to nedeljo zvečer. Delo nosi naslov »Majda« ter se suče okrog neke »zgodovinske drame«, ki jo pripravla z vaškimi diletanty neki šmrantski direktor, ki je svojo igro z uporabo nakradenih opernih melodij sam uglasbil, sam zrežiral itd. Do kulminacije te igre pride ob zaključku drugega dejanja, ki je obdelan muzikalno kot quodlibet in kjer se kaže vsa revščina direktorjevega »režiranja«. Vmes se plete ljubezen treh ljubavnih parčkov — Majde in Nandeta, Špelce in Žaneka ter romantične dame in direktorja. Režiser krstne predstave Ferdo Delak pripravlja to opero niseremu grotesknemu bistvu primerno, na nekak revijski način. Dirigiral bo kot gost prof. Marjan Kozina, avtor glasbenega dela »Majde«. Opereta je v muzikalnem pogledu temperamentna, z ostrim plesnim ritmom.

Okoliško gledališko občinstvo opozarjamo na prvo letošnjo popoldansko predstavo »Vihar v kozarcu«, ki bo v nedeljo, 24. tm. ob 15. uri.

kg žive teže so bile naslednje: pršutarji 4—5 Din, mastne svinje 5—5.75 Din, plemene 4—4.50 Din, prasci stari do 12 tednov so se plačevali od 30—85 Din komad.

Spodnja gibanje

Službeno OOLNP v Mariboru. Spored v nedeljo dne 24. XI. 1935. V Mariboru: Ob 13. uri SK Železničar II.: SK Ptuj, ob 14.30 uri SK Železničar I.: Varaždinski Sportni Klub na igrišču SK Železničarja. — V Čakovcu za podsavezni dan: Ob 14.30 uri: SK Čakovec: SK Gradjanski na igrišču SK Čakovec. — Službujoč v Mariboru g. Ilvar v Čakovcu g. Hotman. Kluba postavita po tri starejše reditelje.

Sodniški odbor pri OO, službeno. Na željo prireditelja SK Železničarja sodita dne 24. tm. tekmo Železničar-VSK ter predtekmo s. s. gg. Kopic in Jančič. K tekmi Gradjanski-ČSK v Čakovcu delegira sodnika poverjenik g. dr. Brandl. — Obveščamo vse sodniške kandidate mariborskega okrožja, da jih je sodniški odbor pri LNP-u črtal, ker se niso prijavili k saveznemu sodniškemu izpitu.

HITLERIJANCI IN MOŠKA BRADA.

Precej pozornosti je zbudil pred nedavnim članek, ki je izšel v nürnberškem narodno-socialističnem ideološkem časniku »Der Stürmer«. V omenjenem članku vprašuje člankar: Ali je kaj lepšega, kakor je polna brada, ki odlikuje obraz moškega? Nekoč se je brada smatrala kot najlepši okras moškega obraza. Toda prišli so židje, ki so kakor mnoge druge stvari, tudi brado ukradli in s katero se sedaj postavljajo. Toda ni res, da bi bila brada odlika semitov. Nasprotno: ona mora postati to, kar je nekoč in vedno bila, najlepši okras arijca. Pripomniti temu članku je, da se Hitler, Göring in Göbbels še niso pustili rasti brade. Njihov zgled bi bil brezdvomno v tem slučaju privlačen in merodajen.

MARIJ SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

»Te tu.«

Zdravnik je potegnil iz žepa sveženj papirjev, ki jih je bil vzel Sidi. Pustil ji je le starčeve zapiske, katerih mu ni hotel izročiti. Silan je vzel papirje, si nataknil očala in bral.

»Torej vendarle...« je vzkliknil čez nekaj časa.

»Niste vedeli?« je vprašal zdravnik.

»Sem in nisem,« je odgovoril Silan. »Vedel sem, da je imel moj oče brata, ki so ga poslali v blaznico, iz katere je izginil. Ob smrti je oče govoril o njem. Prikazoval se mu je v prividih. Boril se je z njim in ga imenoval včasih Jakoba, včasih Habakuka. Iz tega sem sklepal, kdo je Habakuk, od očeta pa nisem dobil odgovora. Sedaj vidim...«

»Čudno. Zakaj je živel tako?«

»Bil je nor. Toda kaj naj storimo sedaj? Ljudje ne smejo izvedeti, da je bil Habakuk Silan, moj stric.«

»To bo težko...«

»Zaenkrat veva to samo midva.«

»In Sida.«

»A nihče drugi. Jaz in Sida tega ne bomo izdala. Odvisno je le od vas, gospod doktor. Hočete vreči blato sveta name in na njo? S tem ga vržete tudi nase. Naši

interesi so enaki.«

»Toda moja uradna dolžnost...«

»Je omejena samo na golo prijavo, da ste našli v tajnem skrivališču mrtvega čudaškega Habakuka...«

»In identiteta?«

»Je niste mogli ugotoviti.«

Sicer je pa to delo orožnikov, ne vaše. Ako ne najdemo pri njem nobenih papirjev več, ostane osebnost pokojnika misteriozna, kakor je bila vsa ta dosedanja desetletja. Koliko je takih misterioznih čudakov, ki ugasnejo na cestah ali v zakotjih! Najdemo jih, pokopljejo in — konec. Kakšen smisel bi imelo drugačno postopanje. Ne uvidite?«

»Uvidim...«

»Torej sklenjeno...«

Silan je podal zdravniku roko, ki jo je zamišljen stisnil:

»Velja.«

»Za urade in javnost je pokojni berač Habakuk, neznanec od Bog vedi kod.«

»In pogreb?«

»Preskrbite vi na moj račun. Dostojen, a ne pozornost vzbujajoč.«

»A Sida?«

»Ne sme več k njemu, in tudi ne k pogrebu. Za to poskrbim že sam.«

»Pazite na njo, da ne pobegne k mrliču!«

»Brez skrbi.«

Zdravnik se je poslovil od Silana, stopil še k Sidi in nato odjezdil proti trgu. Doma je sestavil uradno prijavo in jo poslal še zvečer orožnikom. V njej ni omenil niti z besedico ne Habakukovega pokrepla ne pravega imena.

XXXI.

Sida se je po zdravnikovem odhodu še nekaj časa vznemirjala in povzročila Heleni ter Matildi obilo truda, končno se je pa čisto pomirila. Sedla je v svoji sobi na divan, prižgala veliko luč, poiskala Habakukove zapiske in jih pričela čitati. Na vseh vetrov skupaj zbranih, porumenelih, zmečkanih in preperelih papirjih je le s težavo zbirala velike in nerodne črke v besede in stavke. Poznalo se je, da jih je pisala stara, okorna in pisanja odvajena roka.

»V imenu Boga, v katerega verujem, pišem jaz, Jakob Silan ali Habakuk, to zgodbo svojega življenja, da se ne bi pozabila in bi pričala o meni,« se je glasil prvi stavek. Zgodba pa se je nadaljevala:

Rojen sem bil v Čajni pod Dobračem na Koroškem 13. marca l. 18... od očeta Jožefa in matere Helene kot drugi sin in so mi pri krstu dali ime Jakob, ali po domače Jokey. Moj oče je bil takrat še gozdni delavec in po potrebi žagar pri lesnem trgovcu in posestniku Š-u. Ži-

veli smo revno in dostikrat v pomanjkanju, posebno kadar oče ni imel rednega zaslužka. Ko mi je bilo sedem let, je pa oče postal nakupovalec lesa za neke tujce in v naši družini so se razmere vidno izboljšale. Tedaj sem pričel z bratom hoditi tudi k domačemu župniku, da nauči pisanja, branja in nemščine. Pozneje, ko sva se nekaj naučilo, sva pa šla v šolo v Šmohor. Iz te šole se je vrnil brat Simon domov, da pomaga očetu, mene so pa odpeljali jeseni v Celovec, da bi postal gospod, kakor so rekli. Tam sem pa ostal samo do spomladi. V mestu mi ni ugajalo in v šoli še manj. Zato se mi je nekega dne stožilo po domu. Povezal sem svojo culo in na skrivaj izginil. Hodil sem domov peš in sem zato rabil več dni. Jesti sem dobil pri dobrih ljudeh, prenočeval sem pa pod kozolci. Doma si nisem upal takoj pred mater in očeta. Ki sta me v skrbeh že iskala, ker so jima iz Celovca pisali, da sem jo popihal. Šele ko sem bil ves sestradan, sem ponoči zlezal k bratu in mu povedal, kaj sem napravil. Prosil sem ga, naj mi da kruha in naj bo tiho, pa je poklical mater in me izdal. Mati je jokala, a oče me je preklestil, da me je bolelo še ves teden potem. Takrat sva se z bratom Simonom prvič razdvojila. Zameril sem mu, da me je izdal. V šole me potem niso več silili. Ostal sem doma in pomagal materi in očetu pri delu.

(Se bo nadaljevalo.)

Iz življenja in sveta

Žena v sovjetski Rusiji

Gojenke vojaške akademije — Razcvet kriminalne zakonodaje, da se zaščiti žena — Kuhinja je zadobila stari sloves — Moda, šminkanje, parfumi

Dvakrat na leto korakajo pri paradi na Rdečem trgu v Moskvi ženske čete sredi vojaških odredov. Na sebi imajo modre kape z rdečo sovjetsko zvezdo, običajno vojaško jopo, temnomodre povrhnike in visoke škornje, ki pa so elegantno in ženskemu koraku primerno prirejani. So to uniformirane dijakinje tehnične vojaške akademije, ki se pripravljajo na primerno zaposlitev v vojaških kemičnih laboratorijih in risalnicah vojaške industrije.

Mož lahko prevzame pri poroki ženin dekliski prilimek.

Kakor znano so sovjeti proglasili osvoboditev žene. Zadevni zakon predvideva popolno enakopravnost žene. Plača in mezda sta pri istem delu za ženo in moškega enaka. K visokošolskemu študiju so se ženske pripuščale že pred revolucijo, saj je znano, da so se v pred-revolucionarni Rusiji vzdrževale v po-edinih mestih posebne ženske univerze. Danes so razmere vrhu tega še takšne, da mora žena možu pomagati pri zaslužku. Poleg poklicne enakopravnosti pa obstajajo tudi novotarije v sovjetski zakonodaji. Pri sklenitvi zakona obdrži žena lahko svoje deklisko ime, toda tudi mož prevzame lahko ženino deklisko ime. Sovjetska državljanka ohrani svoje državljanstvo, če poroči tujca. Novi zakoni glede poroke se smatrajo kot osvoboditev žene od kuhinje in otrok. Do nedavna so se poroke lahko sklepale in tudi lahko razdirale z zadevno izjavo v registracijskem uradu. Ta uvedba je temeljila v nameri, razgnati miselnost, po kateri se je žena smatrala kot lastnina. Toda kmalu se je pokazalo, da ta zakonodaja ni bila v prid ženi. Proti zlorabi silno olajšanega sklepanja zakona od strani moških se je morala izdati cela vrsta novih kriminalnih zakonov, ki naj zaščitijo ženo proti moškemu muham. Kakor pravijo, nameravajo sedaj zakonsko pravo v sovjetski Rusiji prilagoditi zadevnim zakonom v zapadni Evropi.

Otroške jaslice.

Sovjetska žena se je znašla sredi političnega in poklicnega življenja. Prvotno je obstojal načrt, da se popolnoma iztrže iz kroga njene rodbine. Zgradile naj bi se velike hišne in stanovanjske komunne, skupna prehranjevališča brez kuhinj.

Toda žene so si nemalokrat oskrbele svoje kuhinje in so po končanem delu šle po svoje otroke, ki so se preko dneva nahajali v otroških vrgajališčih. Prvotni radikalizem pa sedaj pojenja in se sedaj izvaja načrt posebnih otroških jaslic, v katerih se varujejo in oskrbujejo otroci v času, ko se matere nahajajo v svojih službah. Tudi je medtem zadobila kuhinja zopet svoj stari sloves.

Modni saloni se odvarjajo.

Posebno poglavje tvori ženska moda. V dobi revolucije sta v tem pogledu obstojali dve struji. Del sovjetskih žena se je še v času največje lakote, ko je bila sovjetska Rusija okoli in okoli obdana s sovražniki, ponašal s francoskimi parfumi, elegantnimi čevlji in oblekami ter neminovnim rdečili za pordečevanje ustnice. Drugi del sovjetskih žena pa je krenil svojo pot: nabavljale so si težke škornje, pristno ruske preproste jopiče, stare usnjene suknjiče. Različna toaletna vprašanja so te žene odklanjale kot nekaj, kar je moderne in sovjetske žene nevedno. Končno se je našla posebna skupina vodilnih sovjetskih žena, ki je hotela stvoriti posebno žensko sovjetsko modo. Toda ti poizkusi so se kmalu pričeli in kmalu nehali. Uspeh je bil ta, da so se v velikem številu oblačil po skladiščih in zalogah všli sovjetski simboli srpa in kladiva. Danes pa je medtem prevladalo geslo, da bodi žena privlačna, elegantna in zapeljiva. Modni saloni se odvarjajo za modnim salonom. Voditelji ruske konfekcijske industrije potujejo v Pariz, London in Dunaj, da proučujejo posamezne modele. In v časopisu zasledimo poleg raznih socialnih in političnih vprašanj tudi temeljito in detaljno obravnavanje raznih modnih problemov in vprašanj, ki se tičejo izbire vzorcev blaga ter preureditve in ureditve modnih salonov.

Gospa Kolontajeva, Litvinova, Molotova.

Seveda je še precej bistvenih razlik napram položaju žene v zapadni Evropi. V sovjetski uniji imajo mladane vse žene svoj poklic. Umetnice zavzemajo posebno odlično mesto v sovjetskem javnem življenju. Po časopisih vidimo slike krepostnih in spodobnih delavk, zgovornih delegat na kongresih in skupščinah, držnih skakalk s padali itd. V Usbekistanu ima republika ženskega podpred-

sednika. Gospa Kolontaj zastopa že precej let sem s primernim dostojanstvom in eleganco sovjetsko vlado v najrazličnejših deželah, predvsem v Skandinaviji. Takše reprezentance ji ne delajo nikakršnih posebnih skrbi ali težav, kajti ta odlična sovjetska dama izhaja iz rodu slavnih fevdalnih ruskih velikašev in plemenitnikov. Gospa Litvinova se udeležuje z uspehom na literarnem polju in poučuje razen tega tuje jezike. Gospa Molotova pa je generalna ravnateljica in voditeljica ogromnega trasta »Teg«, impozantnega koncerna parfumerijske in kozmetične industrije. Na tak način se žena sovjetskega ministrskega predsednika prav uspešno uveljavlja v gospodarskem življenju sovjetske Rusije, da bi ruska žena s pomočjo lepotečnih sred-

stev parfumerijskega in kozmetičnega področja bila čim lepša in čim privlačnejša.

V 24 LETIH 30.000 LOČITEV ZAKONA.

Po 24 letih službovanja je bil te dni upokojen v Renu v Zedinjenih državah ameriških sodnik Morgan Thomas. Reno je tisto mesto, ki je svetovno znano, ker se more tamkaj najhitreje in najlažje doseči ločitev zakona. Sodnik Morgan pa se sedaj ponaša, da je v teku svojega 24letnega službovanja izvedel 30.000 zakonskih ločitev, s čimer je vsekakor dosegel svetovni in zgodovinski rekord. Ameriški časnikarji so kar obsuli Morgana z vprašanji in intervjuji, katerim se zdaj komaj izmika.

Razno

GOSTILNA BARIČ, TEZNO.
soboto in nedeljo domače koline. Vino liter Din 8.—, 5324

MORSKE RIBE!

Največja izbira, brez konkurence, na razne načine pripravljene. Izvrstna vina, posebnost črnina z otoka »Visa« Hotel »Novi svet«, Maribor, Jurčičeva 7. 5321

GOSTILNA MANDL, RADVANJE.
pojedina puranov v nedeljo. 5305

HALO!

V soboto, dne 23. novembra pojedina jeternih klobas in pečenic v gostilni Felič, Tezno. 529j

BRZOJAV!

Danes sveže vsakovrstne morske ribe. Gostilna Vicel, Rotovski trg 8. 5328

Prodam

VINA.

izborna, pristna bizeljska, ljutomerska in dalmatinska čez ulico Din 9.—, Buffet Postržin, Pobrežje, Gosposvetska 56. 5307

IZREDNA UGODNOST!

Vsled velike zaloge prodajamo izpod nabavne cene izborna vina: Ljutomerčan Din 10.— po litru; Belokrajinska črnina Din 10.— po litru; Dalmatinsko sladko Din 10.— po litru; Prošek, special Din 24.— po litru. Cene samo čez ulico! Automatski bufet. 5231

KOKOSOV TEKACI

in brisače, linolej, voščeno platno, umetno usnje v specialnih kakovostih dobavlja najceneje samo Novak. Koroška 8, Vetrinjska 7. 4265

Lokal

LOKAL.

Iščem srednjevelik, suh, zračen prostor v mestu za skladišče, najraje v bližini glavnega kolodvora. Ponudbe pod šifro »Takoje« na upravo. 5322

Kupujte svoje potreščine pri naših inserentih!

Spomnite se CMD!

Prosimo svoje cenjene odjemalce, da vzamejo na znanje, da bo naša trgovina na drobno jutri v soboto, dne 23. novembra popoldne radi pogreba zaprta.

Tvrdka

Hermann Wögerer